

**Київський фаховий коледж зв'язку
Циклова комісія кібербезпеки, електронних комунікацій та
економіко-управлінської підготовки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

_____ Світлана ЧЕЧУРО
«_30_» серпня 2024 р.

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ»
підготовки фахових молодших бакалаврів**

Спеціальність: 073 - «МЕНЕДЖМЕНТ»

Освітньо-професійна програма: «Менеджмент сфери інфокомунікацій»

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ:

Гаврилюк Н.В. – викладач-вищої категорії

Обговорено на засіданні циклової комісії КЕКЕУП

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Голова циклової комісії к.т.н., доцент,

викладач-методист вищої категорії _____

Людмила ХАРЛАЙ

Вступ

Програма навчальної дисципліни «**Основи контролю та аудиту**» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів спеціальності 073 - «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент інфокомунікацій»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є відносини суб'єктів господарювання в сфері організації та здійснення контрольно-ревізійного процесу відповідно до діючого законодавства України.

Міждисциплінарні зв'язки: «Фінансовий облік», «Економічний аналіз», «Фінанси підприємств», «Економіка підприємства», «Податкова система».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи контролю та аудиту**» є надання системи базових знань з теоретичних основ фінансово-господарського контролю та аудиту; вивчення методології організації контрольно-ревізійного процесу відповідно до законодавства України.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «**Основи контролю та аудиту**» є

- сформуванати навички організації та проведення ревізій і перевірок;
- навчити студентів складанню документів, що відображають контрольно-ревізійний процес на всіх його стадіях: планування, підготовки, проведення ревізії, узагальнення її наслідків та прийняття заходів за її результатами.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні завдання та функції фінансово-господарського контролю;
- сутність предмету, методу та об'єктів фінансово-господарського контролю;
- класифікацію фінансового контролю за суб'єктами;
- характеристику органів, що здійснюють державний контроль, в тому числі спеціалізований;
- класифікацію фінансово-господарського контролю за періодичністю здійснення, інформаційним забезпеченням та формами здійснення;
- права, обов'язки та відповідальність ревізорів та посадових осіб, чия діяльність перевіряється;
- організацію відомчого контролю в галузях народного господарства;
- сутність та основні завдання ревізій, їх класифікацію;
- поняття, зміст та послідовність етапів контрольно-ревізійного процесу;
- порядок планування ревізій та складання перспективних та поточних планів їх проведення;
- процедури проведення документальних та фактичних перевірок, складання актів, висновків та пропозицій;
- порядок затвердження матеріалів ревізій та послідовність здійснення контролю за виконанням прийнятих рішень;
- техніку ревізійного дослідження документів та способи їх перевірки;
- сутність інвентаризацій, їх завдання, послідовність проведення та узагальнення наслідків і прийняття заходів за їх результатами;
- порядок складання основного акту ревізії, процедуру його оформлення, узгодження, підписання та оприлюднення наслідків проведеної ревізії;

- механізм розробки заходів, спрямованих на усунення недоліків за наслідками ревізії та контроль за їх виконанням;
- особливості проведення державного аудиту;
- сутність аудиту, класифікацію аудиторського контролю;
- права, обов'язки та відповідальність аудиторів;
- сутність обов'язкового та добровільного аудиту, необхідність їх проведення;
- порядок проведення аудиту та надання аудиторських послуг;
- сутність аудиторських доказів та процедури їх отримання;
- механізм укладення договору на проведення аудиту та формування аудиторських висновків;
- відмінність аудиту від ревізії фінансово-господарської діяльності.

вміти:

- розробити план та програму проведення ревізії;
- оформити посвідчення ревізора;
- описати послідовність проведення комплексної ревізії
- провести інвентаризацію грошових коштів та скласти акт інвентаризації;
- оформити вступну та заключну частину акту ревізії;
- розробити та оформити лист або наказ за наслідками проведеної ревізії;
- скласти договір на проведення аудиторської перевірки;
- розробити загальний план та програму проведення аудиту;
- описати послідовність етапів аудиторської перевірки.

Сформовані компетенції

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **60**____годин/ **2**__ кредита нац./ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема (змістовий модуль) 1. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ, ЙОГО СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ

Поняття, зміст та цілі контролю. Функції фінансово-господарського контролю в суспільстві з ринковою економікою.

Поняття і економічна характеристика предмету фінансово-господарського контролю. Основні об'єкти фінансово-господарського контролю. Метод фінансово-господарського контролю, характеристика його основних елементів. Методичні прийоми і способи фінансово-господарського контролю, їх класифікація та характеристика.

Тема (змістовий модуль) 2. ФОРМИ І ВИДИ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ

Контроль в системі управління економікою. Класифікація фінансово-господарського контролю за суб'єктами. Характеристика органів, що здійснюють державний контроль. Роль державних органів в організації та здійсненні фінансово-господарського контролю.

Спеціалізований контроль. Характеристика органів, що уповноважені його проводити. Муніципальний економічний контроль, його сутність та значення. Незалежний контроль, його особливості. Контроль власника, його основні функції.

Класифікація фінансово-господарського контролю за періодичністю здійснення, інформаційним забезпеченням та формами здійснення. Характеристика видів контролю.

Ревізія як одна з форм фінансово-господарського контролю. Класифікація ревізій. Основні причини та необхідність їх проведення.

Тема (змістовий модуль) 3. **ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНТРОЛЬНО-РЕВІЗІЙНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ**

Організація контрольно-ревізійної роботи, її стан і перспективи розвитку. Реформування контрольно-ревізійної роботи в Україні, оптимізація системи центральних органів виконавчої влади, що здійснюють державний нагляд в сфері господарської діяльності. Державна аудиторська служба України, її функції та правові основи діяльності. Права, обов'язки і відповідальність державних аудиторів.

Тема (змістовий модуль) 4. **РЕВІЗІЙНИЙ ПРОЦЕС, ПРОЦЕДУРА ЙОГО ПЛАНУВАННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ**

Сутність та стадії контрольно-ревізійного процесу. Зміст, функціональне призначення та послідовність етапів ревізійного процесу. Планування ревізій. Перспективні й поточні плани проведення ревізій і тематичних перевірок. Підготовка до проведення ревізій. Програма проведення ревізії та робочий графік ревизора.

Організація роботи ревизора на підконтрольному об'єкті. Послідовність проведення ревізій виробничої та фінансово-господарської діяльності.

Узагальнення і оформлення результатів ревізії в акті. Порядок складення основного акту ревізії. Поняття проміжного акту, письмових пояснень, доповідних записок та довідок. Структура акту ревізії. Додатки до основного акту ревізії. Процедура оформлення, узгодження і підписання акту ревізії. Оприлюднення наслідків проведеної ревізії. Висновки і пропозиції за результатами проведеної ревізії.

Реалізація матеріалів ревізії. Розробка заходів, спрямованих на усунення недоліків та контроль за їх виконанням. Контроль за виконанням прийнятих рішень. Заходи, що проводяться за наслідками ревізії самим підприємством. Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб, чия діяльність перевіряється. Міри відповідальності щодо осіб, які вчинили фінансові порушення.

Практичне заняття (2 години) Описати послідовність проведення ревізії на прикладі конкретного підприємства

Тема (змістовий модуль) 5. **МЕТОДИКА І ТЕХНІКА ПЕРЕВІРКИ ОБЛІКОВОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПІД ЧАС РЕВІЗІЇ**

Техніка ревізійного дослідження документів. Перевірка первинних документів. Поняття доброякісних та фіктивних документів, безтоварних та безгрошових документів. Хронологічний і систематизований порядок перевірки документації. Прийоми перевірки документів за суттю. Поняття зустрічної та фактичної перевірок. Криміналістична експертиза документів. Способи перевірки документів. Прийоми і способи економічного аналізу в контрольно-ревізійному процесі. Використання АСОІ в ревізійному процесі. Контроль захисту даних АСОІ.

Сутність інвентаризацій, їх основні завдання і види. Послідовність проведення інвентаризацій, узагальнення наслідків та прийняття заходів за їх результатами. Особливості проведення інвентаризації грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей, основних засобів та розрахунків підприємства. Сутність та значення контрольних обмірів та контрольних запусків сировини в ревізійному процесі.

Практичне заняття (2 години) - Виявити приклади безтоварних, безгрошових, фіктивних господарських операцій та документів, якими вони оформлені. Пояснити ефективність зустрічних перевірок.

Тема (змістовий модуль) 6. **СУТНІСТЬ ТА МІСЦЯ АУДИТУ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ**

Розвиток ринкових відносин, передумови та історія виникнення аудиту. Сутність та значення аудиту в умовах ринкової економіки. Характеристика користувачів аудиторських послуг. Спільність та відмінність між аудитом та ревізіями. Види аудиту та аудиторських послуг. Предмет, метод та об'єкти аудиторської діяльності.

Тема (змістовий модуль) 7. **ДЕРЖАВНИЙ АУДИТ, ЙОГО ЗАСАДИ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ**

Державний аудит. Характеристика його завдань, суб'єктів та принципів. Стандарти і вимоги до державного аудиту. Класифікація видів державного аудиту.

Положення про Державну аудиторську службу України, характеристика покладених на неї завдань. Порядок проведення державного фінансового аудиту: планування, підготовка програми проведення, перевірка факторів ризику, звітування про результати аудиту.

Тема (змістовий модуль) 8. **НЕЗАЛЕЖНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ АУДИТ**

Сутність незалежного професійного аудиту. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», зміст його основних положень. Аудитор, його права, обов'язки та відповідальність. Етичні принципи поведінки аудитора. Сертифікація аудиторів. Повноваження Аудиторської палати України. Необхідність проведення обов'язкового та добровільного аудиту. Предмет, метод та об'єкти аудиторської діяльності. Вимоги до незалежного професійного аудиту.

Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення. Роль і місце АПУ в регулюванні аудиторської діяльності. Міжнародні та національні стандарти аудиту. Методика проведення аудиторської перевірки. Етапи аудиту. Планування аудиторської діяльності: стратегічне, поточне; оперативне. Планування аудиторської перевірки. Підготовка і складення загального плану та програми аудиту. Договір на проведення аудиту, процедура його підготовки і укладення.

Аудиторські докази, їх сутність та об'єкти. Види аудиторських доказів. Джерела, прийоми і способи їх одержання. Робоча документація аудитора, її функції, призначення та склад. Вимоги щодо оформлення, та зберігання робочих документів аудитора.

Аудиторський звіт та загальні вимоги до нього. Структура аудиторського звіту. Та вимоги до його змісту. Порядок складання та подання аудиторських звітів. Рішення користувачів звітності за результатами аудиту.

Практичне заняття (2 години) – Описати послідовність етапів аудиторської перевірки

Тема (змістовий модуль) 9. **ВНУТРІШНІЙ АУДИТ, ЙОГО ПРИЙОМИ ТА МЕТОДИ**

Становлення, тенденції розвитку та актуальність внутрішнього аудиту. Сутність внутрішнього аудиту та його роль в системі корпоративного управління. Прийоми, методи та принципи внутрішнього аудиту. Проведення заходів внутрішнього аудиту. Організація служби внутрішнього аудиту. Узагальнення результатів внутрішнього аудиту.

5. Рекомендована література

Основна

1. Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, 2018.
2. Закон України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”, з доповненнями 2023р.
3. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”, 1999.
4. Закон України “Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» щодо лібералізації системи державного нагляду у сфері господарської діяльності», 2017.
5. Національні стандарти аудиту.
6. Податковий кодекс України.
7. Постанова Кабінету Міністрів України. Питання проведення Державною аудиторською службою, її територіальними органами державного фінансового аудиту, 2017 (із змінами та доповненнями).
8. Порядок проведення Державною аудиторською службою України, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб’єктів господарювання, 2017.
9. Постанова Кабінету Міністрів України. Про затвердження Положення про державну аудиторську службу України, 2016.
10. Положення про Державну аудиторську службу України, 2016.
11. Дерев’яно С.І., Кузин Н.П. Аудит. – К.: ЦУЛ, 2016
12. Контроль і ревізія діяльності суб’єктів підприємництва : навчальний посібник / Є.М.Романів, С.В.Приймак. Львів : Ліга Прес, 2016. 444 с..
13. Рязанова Н. О. Аудит : навчально-методичний посібник. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с.
14. Фінансовий контроль, ревізія, аудит. За ред. О.Г.Пустова, Д.В.Ткаченко. Миколаїв: МНАУ, 2018.
15. Немченко В.В., Аудит. Підручник. – К.: ЦУЛ, 2012.
16. Грушко В.І., Браул О.М., Шепелюк В.А. Аудит. К.: Видавництво Ліра_К, 2019
17. Дубініна М.В., Костирко А.Г. Аудит: курс лекцій-Миколаїв: МНАУ, 2023

Допоміжна

1. Галкін В.В. Контроль і ревізія .курс лекцій – Миколаївський НАУ, 2021.
2. Семенюк В.З. Контроль і ревізія Навчально-методичний комплекс. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015.
3. Зелікман В.Д., Бондарчук І.М., Аудит Навчальний посібник. Частина 1.. – ХНаціональна металургійна академія України, 2019.
4. Петрик О.А., Зотов В.О. Аудит. – К.: КНЕУ, 2015.

5. Проскуріна Н.М. Організація і методика документального забезпечення аудиту фінансової звітності в системі корпоративного управління. – З.: ЗНУ, 2015.
6. Наконечна Н.В. Контроль і ревізія . – ЛДУС „Львів.: Ліга-Прес, 2015

6. Інформаційні ресурси

1. <http://rada.gov.ua/>
2. <https://www.ukurier.gov.ua/>
3. <http://www.vobu.com.ua/>
4. <https://buhgalter911.com/>
5. <http://chp.com.ua/>
6. <http://www.apu.com.ua/>
7. <http://www.dkrs.gov.ua/>
8. <http://www.drs.gov.ua/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

1. Залік (2 години)

5. Засоби діагностики успішності навчання

1. Завдання на модульні контрольні роботи (тестування)
2. Захист практичних робіт (оформлення звітів)
3. Усне опитування студентів.
4. Підготовка доповідей та рефератів
5. Комплексна контрольна робота